

Římané u Ochridského jezera pěstovali vinnou révu - důkazy přinesl nový mezinárodní výzkum s českým vedením

4.11.2025 - | Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Mezinárodní tým složený z archeologů, biologů a chemiků odhalil v oblasti Ochridského jezera v Severní Makedonii přímé doklady pěstování a výroby vína. Analýza zásobnic z malé sondy na lokalitě Sv. Petkina Niva prokázala, že některé z nalezených nádob byly impregnovány borovým dehtem - látkou, která sloužila k dezinfekci nádob a konzervaci vína. V jedné ze zásobnic badatelé objevili i zuhelnatělá semena vinné révy.

Radiokarbonové datování peciček určilo dobu používání nádob do druhé poloviny 3. až konce 4. století n. l. Kombinace archeobotanických, zoologických a chemických metod umožnila zrekonstruovat i tehdejší krajinu - mozaiku polí, sadů a křovin, kde rostly i ořešáky a platany. Její složení překvapivě odpovídá současné podobě krajiny.

Výzkum, který byl publikován v mezinárodním časopise *Environmental Archaeology*, dokládá, že místní zemědělci byli součástí širších římských tradic vinohradnictví, přestože se nacházeli v okrajové části impéria. Nalezené zbytky ryb a hospodářských zvířat zároveň ukazují, že obyvatelé měli pestrý způsob obživy, kombinující zemědělství, chov i rybolov. Nalezené fragmenty šnečí fauny a spálených dřev umožnily rekonstrukci biotopu v okolí římské zemědělské usedlosti.

Podle hlavní autorky Petry Tušlové z Ústavu pro klasickou archeologii Filozofické Fakulty Univerzity Karlovy je výzkum důkazem, že i malý archeologický zásah může přinést zásadní poznatky, pokud se propojí přírodovědné a humanitní disciplíny. Projekt, na němž se podílely české, francouzské a makedonské instituce, představuje první vědecké doklady výroby vína v římském období v oblasti Ochridu - a nový dílek do mozaiky každodenního života na okraji antického světa. Vedoucí environmentálně archeologického týmu z Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity Jaromír Beneš zdůrazňuje jedinečnost botanických dokladů vinařství, které bylo potvrzeno nejen nálezem peciček domestikované vinné révy, ale i zuhelnatělého dřeva. To dokládá její místní pěstování.

Morfometrickou analýzu peciček révy, která je schopná rozlišit domestikované a divoké typy, provedli specialisté z francouzského Montpellier, chemickou analýzu a identifikaci borového dehtu Veronika Brychová z Ústavu jaderné fyziky Akademie věd ČR.

Studie proběhla v rámci projektu Frontier Studies. Investigation into identity and cultural contacts in the border area of ancient Macedonia.

<https://www.jcu.cz/cz/univerzita/aktualne/rimane-u-ochridskeho-jezera-pestovali-vinnou-revu-dukazy-prinesl-novy-mezinarodni-vyzkum-s-ceskym-vedenim>